

УДК: 61:378.4(09)

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ ТРАДИЦІЙНОЇ І НЕТРАДИЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ

- В. В. Абрамов, д. мед. н., проф., ректор інституту
- *Дніпропетровський медичний інститут традиційної і нетрадиційної медицини*

Відповідно до діючої в Україні концепції підготовки лікарів для всіх галузей національної системи охорони здоров'я, велика увага приділяється поглибленню знань в галузі традиційної і нетрадиційної медицини.

Офіційним загальнодержавним визнанням необхідності розвитку традиційної (народної) та нетрадиційної медицини є наказ Міністерства охорони здоров'я України від 28.10.2002 року № 385, яким включено посади фахівців з традиційної і нетрадиційної медицини до переліку лікарських посад у закладах охорони здоров'я.

Традиційна (народна) медицина, або, як її тепер називають у всьому світі, комплементарна медицина – це складний комплекс знань, досвіду і майстерності у збереженні і підтримці здоров'я, в якому поєднуються історично сформовані знання, що передавалися з покоління в покоління та емпіричний досвід і майстерність з діагностики, профілактики і лікування захворювань, що накопичувалося тисячоріччями і наразі отримали підтвердження методами доказової медицини.

Такі методи, як фітотерапія, голкорексфлексотерапія, гомеопатія, мануальна терапія, біоритмологія, апітерапія, східні оздоровчі системи (циган, тайци-зі-цюань) та інші, які потребують значного фінансування і можуть бути використані у державних лікувальних закладах, особливо у сільських відділеннях, районах, де ще є дефіцит діагностично-лікувального устаткування та лікарських фармакологічних засобів.

Саме це відрізняє Дніпропетровський медичний інститут традиційної і нетрадиційної медицини від більшості існуючих в Україні медичних навчальних закладів. Таких закладів у КНР – 115, а в Україні – 2. Підкреслюємо, що і більшість населення розвинених країн використовують засоби народної медицини (Канада – 70 %, Німеччина – 73 %, Франція – 49 %, Австралія – 48 %, США – 31 %, Бельгія – 31 %).

У теперішній період в інституті навчаються студенти з Азербайджану, Анголи, Бангладеш, Великобританії, Гани, Данії, Єгипту, Ємену, Зімбабве, Йорданії, Ізраїлю, Індії, Іраку, Камеруну, Канади, Конго, Кувейту, Лівану, Лівії, Марокко, Намібії, Непалу, Нігерії, Нідерландів, Німеччини, Пакистану, Південної Кореї, Польщі, Сирії, США, Судану, Тунісу, Туреччини, Туркменістану.

У зв'язку з дефіцитом бюджетних коштів, інститут бу-

ло створено на госпрозрахункових засадах з навчанням студентів на контрактній основі.

Державною гарантією високого рівня підготовки фахівців є те, що інститут ДМІ ТНМ разом з Державною медичною академією входить до складу «Дніпропетровського медичного навчального і науково-виробничого комплексу», створеного наказом МОЗ України № 225.

Достатній рівень навчально-виховного процесу в інституті забезпечують 27 докторів і 68 кандидатів наук. Для переважної більшості професорсько-викладацького складу (близько 70 %) інститут є основним місцем роботи. З метою оперативного впровадження сучасних досягнень медичної науки у навчання до роботи в інституті залучаються провідні фахівці-практики закладів охорони здоров'я, науковці НДІ, медичного етичного спрямування із США, Китаю, Німеччини, а також ДДМА (що передбачено умовами функціонування навчально-виробничого комплексу, створеного між ДДМА та ДМІ ТНМ і його медичним училищем.

У 1999 р. ДМІ ТНМ було вперше акредитовано в цілому за третім рівнем акредитації ВНЗ (рішення Державної акредитаційної комісії України від 21.12.1999 р., протокол № 24). Вдруге ДМІ ТНМ акредитовано 15.07.2003 року (протокол № 46) за третім рівнем акредитації ВНЗ (серії Н I-III № 049595, Н I-III № 049596).

ДАК України ліцензував та акредитував за 3 рівнем підготовку фахівців з вищою та середньою медичною освітою за такими спеціальностями:

«Лікувальна справа» (7.110101) – термін підготовки 6 років – спеціаліст, кваліфікація – лікар.

«Стоматологія» (7.110106) – термін підготовки 5 років навчання – спеціаліст, кваліфікація – лікар-стоматолог.

«Сестринська справа» (5.11010201) – термін підготовки 3 роки навчання на базі неповної середньої освіти або за 2 роки на базі середньої освіти) – молодший спеціаліст, кваліфікація – медична сестра.

Далі студенти будуть навчатися за робочими планами підготовки «магістра».

Освітню діяльність ДМІ ТНМ здійснює за державними типовими освітньо-професійними програмами, освітньо-кваліфікаційними характеристиками, навчаль-

ними планами і програмами, розробленими та затвердженими Міністерством охорони здоров'я та Міністерством освіти і науки України.

Навчальна робота у ДМІ ТНМ організована у відповідності з наказом Міносвіти України за № 161 від 02.06.93 р. і проводиться відповідно до робочих навчальних планів та програм, графіків навчального процесу, затверджених в установленому порядку. Останнім часом інститут в рамках Болонського процесу здійснює навчання по кредитно-модульній системі підготовки фахівців. Крім державних іспитів, у процесі навчання, починаючи з 1999 року, студенти ДМІ ТНМ щорічно складають Державні ліцензійні інтегровані іспити, які відповідно до міжнародних стандартів здійснює Центр тестування професійної компетенції фахівців при МОЗ України: «Крок-1» та «Крок-2».

До структури інституту входить: медичний факультет, на якому студенти здобувають вищу медичну освіту за спеціальностями «Лікувальна справа» та «Стоматологія», медичне училище, яке готує медичних сестер за спеціальністю «Сестринська справа».

Прийом студентів до медичного інституту становить щорічно 75 осіб за спеціальністю «Лікувальна справа» і 30 осіб за спеціальністю «Стоматологія», і медичного училища – 50 осіб за спеціальністю «Сестринська справа» (на базі 9-11 класів).

Для підвищення якості навчання в інституті в межах, регламентованих МОН України, запроваджено ряд заходів по зменшенню кількості студентів у групах на практичних заняттях, що дозволяє більш досконало оволодіти практичними навичками. Підвищенню якості навчання сприяє також індивідуальна робота викладачів зі студентами. В результаті запровадження вищезазначених заходів значно покращилась якість підготовки студентів. У 2000 році інститут нагороджено Дипломом рейтингу вищих закладів освіти України.

На весь період навчання у ДМІ ТНМ створена згідно профілю і функціонує програма інтеграції базових, професійно-орієнтованих та клінічних дисциплін з дисциплінами народної та нетрадиційної медицини по вертикалі та горизонталі (з першого по шостий курси для спеціальності «Лікувальна справа» та з першого по п'ятий для спеціальності «Стоматологія»). Це сприяє підготовці, належним чином, профільованих фахівців нового типу, конкурентно спроможних на ринку праці, які зможуть у своїй практиці поєднати знання та навички класичної, традиційної та нетрадиційної медицини.

Для більш глибокого вивчення народної та нетрадиційної медицини складено ряд довгострокових договорів з провідними навчальними закладами в Україні, наприклад, з кафедрою рефлексотерапії Київської медичної академії післядипломної освіти, з Вейфангською державною медичною академією (Китай). Згідно вищезазначених договорів до ДМІ ТНМ приїздять з циклами

лекцій по рефлексотерапії доценти та професори вищезазначених ВНЗ. Тільки протягом 2003-2010 років студенти ДМІ ТНМ прослухали цикл лекцій д. мед. н., проф. Вейфангської державної медичної академії Чень Чжунь (Вейфанг, Китай).

ДМІ ТНМ у 1999-2000 роках запросив для проведення спеціального семінару рефлексотерапії автора ефективної і перспективної методики рефлексотерапії верхніх та нижніх кінцівок (су-джок) професора з Південної Кореї Пак Чже Ву.

Для поглибленого вивчення англійської мови до проведення практичних занять з розмовної англійської мови запрошено висококваліфікованих викладачів – носіїв англійської мови з США (Полін Гібсон) та з Канади (Рухію Табіздадеган), які, маючи вищу спеціальну освіту з комплементарної медицини, прочитали курс лекцій з гомеопатії для студентів ДМІ ТНМ англійською мовою. Також, для проведення циклу лекцій з генетики англійською мовою, у 2003-2005 роках запрошено професора Пола Гібсона (США).

Сьогодні в інституті навчається понад 500 студентів з усіх регіонів України. Для забезпечення навчального процесу, наукової та лікувальної роботи ДМІ ТНМ використовує власну матеріальну базу загальною площею 2 307 м². На базі інституту розташовані: бібліотека з читальним залом і фондом навчальної та наукової літератури, що складає 14 535 примірників, лекційні та навчальні аудиторії, тематичні класи з рефлексотерапії, гомеопатії, фармакогнозії та фітотерапії, мануальної терапії та ін., де проводяться лекції, семінарські та практичні заняття студентів з традиційної та нетрадиційної медицини. В інституті є комп'ютерний клас, спеціалізовані лабораторії та класи з фундаментальних дисциплін: анатомії, гістології, біології тощо.

Робота методичного кабінету ДМІ ТНМ спрямована на інтеграцію питань валеології, традиційної (народної) та нетрадиційної медицини до навчально-виховного процесу. Навчально-методичне забезпечення включає сучасні методичні посібники, атласи, мультимедійні енциклопедії, комп'ютерні навчальні програми тощо. На базі інститутського методкабінету проводяться виставки нової наукової та початкової літератури, навчально-методичні конференції та ін.

Як провідний в регіоні науково-освітній заклад з нетрадиційної медицини, ДМІ ТНМ орієнтує свою науководослідну роботу на встановлення та зміцнення зв'язків з відповідними науковими центрами і закладами у країні та за її межами. В Україні це такі заклади як Центр радіофізичних методів діагностики та лікування «Рамед».

Основними науковими напрямками роботи ДМІ ТНМ є:

- досконале вивчення та обґрунтування з позицій сучасної науки досвіду народної та нетрадиційної медицини у її основних напрямках (фіто-, арома-, апітерапії, гомео-

патії, рефлексотерапії, мануальної медицини тощо);

- розробка вітчизняних лікарських засобів, що сприяють оздоровленню населення та зменшують дію несприятливого впливу оточуючого середовища на організм людини, у тому числі продуктів харчування з дієтичними, лікувальними та лікувально-профілактичними властивостями тощо;

- використання засобів народної медицини в реабілітації спортсменів, які виконують значні фізичні навантаження.

Підсумком наукової діяльності співробітників ДМІТ НМ є сотні наукових статей, навчальні посібники та монографії, патенти та авторські свідоцтва. Результати наукової діяльності постійно обговорюються на вітчизняних та міжнародних науково-практичних конференціях, конгресах, симпозіумах тощо, та висвітлюється на сторінках вітчизняних та закордонних наукових видань (збірниках наукових праць, журналах, монографіях, методичних рекомендаціях тощо).

Однією з особливостей організації навчальної та науково-дослідної діяльності ДМІ ТНМ є широке залучення студентів до науково-дослідної роботи, яка максимально зорієнтована на специфіку інституту. В інституті активно функціонує студентське наукове товариство.

Лікувальна робота та викладання клінічних дисциплін у ДМІ ТНМ здійснюється на клінічних базах (гарнізонний базовий військовий госпіталь, терапевтичні та ін. відділення 3-ї дитячої лікарні, 4, 16 клінічних міських лікарень, гінекологічне відділення та пологові будинки обласної, залізничної лікарень, обласні та районні дитячі лікарні, обласна лікарня ім. Мечникова та ін.). Власний консультативно-діагностичний центр надає можливість контролю за станом здоров'я студентів і викладачів та проведення, у разі потреби, необхідних лікувально-профілактичних заходів. Спортивно-тренувальний комплекс, що призначений для зміцнення здоров'я студентів та викладачів ДМІ ТНМ, має сучасне спортивне обладнання.

Виховна робота серед студентів спрямована на відродження духовності та національної культури. У спеціальному кабінеті проводяться заняття з українознавчих дисциплін. Студенти беруть участь в етнографічних експедиціях по області з метою вивчення засобів народної

медицини, лікарських рослин та методів їх збирання. Більшість експонатів для українознавчого музею ДМІ ТНМ зібрано та підготовлено студентами.

За умов складних економічних обставин в Україні вже більше 10 років ДМІ ТНМ на рівні державних вищих навчальних закладів веде підготовку фахівців з вищою і середньою медичною освітою.

Перший досвід випусків лікарів з додатковими знаннями традиційної та нетрадиційної медицини свідчить, що в умовах сьогодення лікарі загальної практики, які володіють простими, доступними та неінвазивними засобами діагностики, профілактики та лікування (в тому числі й методів народної медицини) найбільше потрібні насамперед у сільських районах, де недостатня забезпеченість спеціалістами, апаратурою та медикаментами. Запит на таких лікарів з багатофункціональними навичками є також і у приватних клініках. Незважаючи на те, що ДМІ ТНМ – недержавний навчальний заклад, усім випускникам пропонуються перші місця роботи, згідно набутій кваліфікації лікаря.

Беручи до уваги достатню ефективність методів народної медицини з офіційними методами лікування, потрібне укомплектування вакантних на цей час посад лікарів з народної медицини у містах та районах не тільки нашої області, але й усього Дніпровського регіону України.

Дефіцит кваліфікованих кадрів з народної медицини (як лікарів, так і медичних сестер) може бути усунений за рахунок випускників Дніпропетровського медичного інституту традиційної і нетрадиційної медицини, який вже 23 роки веде підготовку спеціалістів (лікарів та медичних сестер).

*Дніпропетровський медичний інститут традиційної і нетрадиційної медицини створено у 1993 році. Директор інституту – доктор медичних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України **Абрамов Віктор Васильович**. За вагомий внесок у розвиток вищої медичної освіти **В. В. Абрамову** присвоєно звання «Відмінник освіти України». Неодноразово був нагороджений почесними грамотами Міністерства освіти і науки, молоді та спорту, Міністерства праці та соціальної політики України.*

